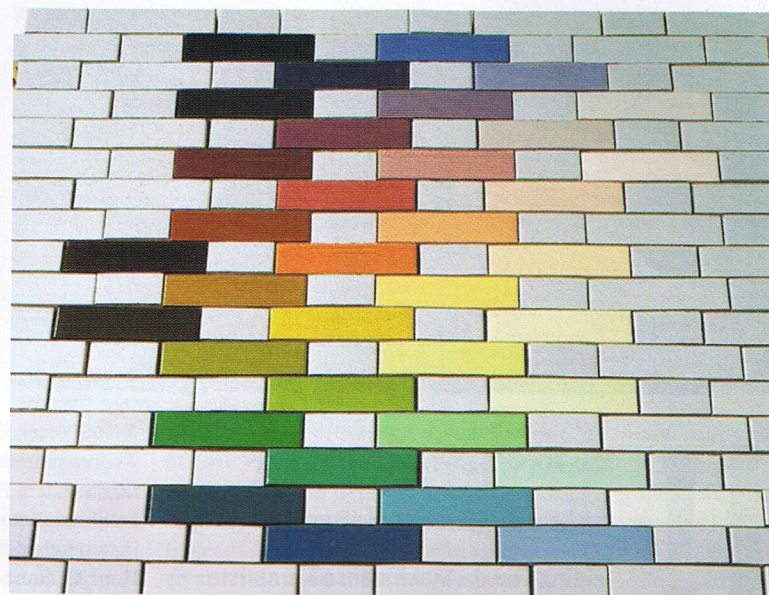
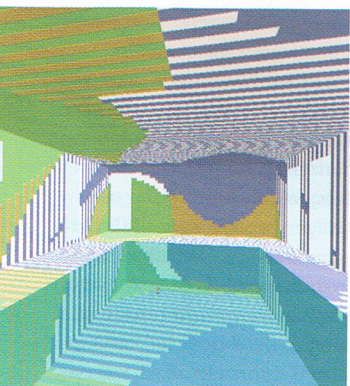
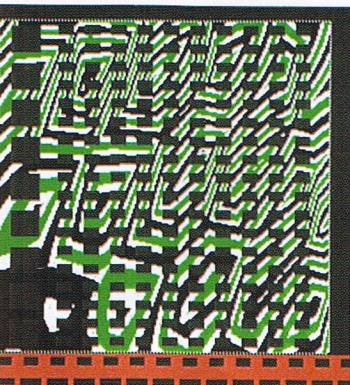
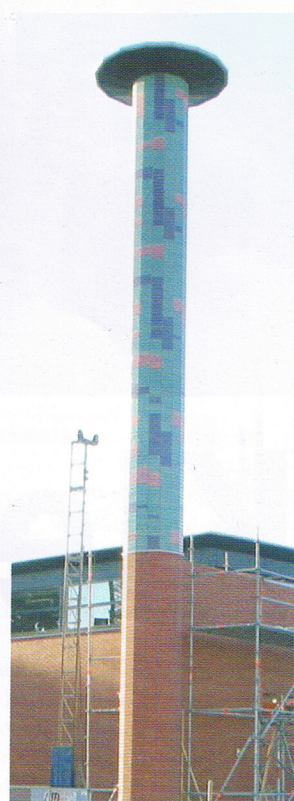

Het *Keramisch huis* van Tichelaar in Makkum is uitgebreid met 38 gekleurde glazuurstenen, ontwikkeld in samenwerking met Peter Struycken.

Foto's vlnr:
Revalidatiecentrum Hoogstraat
Utrecht, architectenbureau de Jong;
de Struyck, studentenhuisvesting
Den Haag, architect Carel Weber
(foto resp. schets boven); ontwerp

voor zwembad-betegeling,
opdrachtgever J.C.H. Bakker,
Bentveld (onder); serie glazuurstenen
Koninklijke Tichelaar Makkum;
minaret, kunstobject bij school in
Tilburg

ting in Den Haag. De toegepaste figuratie van het tegelpatroon is slechts één tijdstip van een zwerm van kleurpunten in een driedimensionale ruimte. Het is een driedimensionale doorsnijding van die ruimte, die zichtbaar wordt als een geheel met punten gevulde omhulling van het gebouw. De vlakken van een gebouw of kamer kunnen in de driedimensionale kleurruimte worden geprojecteerd, waarbij de kleuren zichtbaar worden op elke gewenste schaal en op elk niveau van detaillering, zoals bijvoorbeeld voor het zwembad.

Interactie van kleur

Door verfijning van technische processen nemen de mogelijkheden van kleurtoepassing in de bouw toe. Voor de hierboven genoemde projecten werden speciale kleurruimten ontworpen, waarbij soms gebruik werd gemaakt van standaardkleuren en soms van een speciaal ontwikkeld palet. Sinds kort is bij Tichelaar – in samenwerking met Struycken – een samenhangend kleurenpalet geproduceerd van glazuurstenen, waaruit een kleurkeuze kan worden gemaakt. De samenhang tussen de kleuren blijft ervaarbaar bij iedere combinatie van kleuren.

Tichelaar heeft door zijn geschiedenis specifieke kennis opgebouwd op het terrein van keramische glazuren. Eind negentiende en begin twintigste eeuw is veel geglazuurde keramiek in de bouw toegepast. Door de restauratie van veel jonge monumenten is de kennis hiervan, die langzaam aan het verdwijnen was, weer toegenomen. De toepassing van gekleurd glazuur is mogelijk op allerlei keramische elementen, van dakpannen tot tegels.

In 2000 is Peter Struycken gevraagd acht kleuren aan te leveren voor toepassing in de bouw om de kleurmogelijkheden in glazuur te verduidelijken. Nadat deze kleuren waren gerepro-

duceerd in glazuur, bleek de glazuurkleur geen samenhang te hebben in de juiste kleurtoon, helderheid en verzadiging. Peter Struycken legde uit dat een kleur haar plaats krijgt door interactie tussen de kleuren. Hij deed een voorstel voor een palet van 38 kleuren. Er zijn 191 proeven gedaan om deze kleuren in glazuur om te zetten. Er is eerst een basisglazuur ontwikkeld, waarop alle kleuren gemaakt konden worden. Toen de juiste verhoudingen in het laboratorium gevonden waren, zijn deze vertaald naar de productie, waarbij maar een geringe foutmarge mag voorkomen. Omdat het uitgangspunt voor de glazuren natuurproducten zijn, ontstaan er variaties die elke keer opnieuw uitgesloten worden. In de kamer van Jan Lieverdink, het hoofd van het laboratorium, hangt de oorspronkelijke reeks als ijkpunt. Met de serie zijn projecten uitgevoerd zoals een minaret bij een school in Tilburg-West, een kunstproject van Struycken, en bij het hoofdkantoor van Arcadis in Amersfoort.

Het jarenlange plezier in het verkrijgen van inzicht in de samenhang van kleur, door Peter Struycken, samengevoegd met het doorzettingsvermogen hoge kleurkwaliteit in het glazuur te behalen, door Tichelaar, heeft een verfijnde serie glazuurstenen op de markt gebracht voor algemene toepassing. Het palet is voor Tichelaar een staalkaart van de onbegrensde kleurmogelijkheden op bouwkeramisch gebied en voor Peter Struycken één van zijn kleurvoorstellen uit grenzeloze toepassingen.

Clairette Gitz, architect

Bronnen:

Trooping the colour/ kleur
kleurt, Peter Struycken, 2002

Colourful greys,
lezing Peter Struycken, 2004